

A fővárosban minden tanítói állást betöltötték

Nincsenek üres tanítói álláshelyek a fővárosi általános iskolák alsó tagozatain, valamennyi tanítói, illetve napközis tanítói helyet betöltötték — állapították meg a Pedagógusok Szakszervezete budapesti bizottságának pénteki ülésén, ahol az 1978—79-es tanév munkaerőgazdálkodási előkészítésének tapasztalatait vitatták meg.

A Fővárosi Tanács művelődésügyi fősztályának je-

lentéséből az is kiderül, hogy az egyfordulós pályázati rendszer határidejének lejártáig — május 20-ig — a pályázók közül betölthető álláshelyeknek 50 százalékát sikerült betölteni. A cél az, hogy gyorsabban váljanak ismertté a megüresedő álláshelyek, s így már a pályázati időszakban biztosítani lehessen a szükséges pedagóguslétszámot.

Olaj, terven felül

A szegedi szénhidrogén-mérendő olajbányászai a természetben és a társadalmi munkában egyaránt túlteljesítettek, amit az éves munkaverő-szerződésükben feljárnak. Tizenöt ezer tonna terven felüli olaj helyett már eddig 17 500 tonnát termeltek, földgázból pedig 100 millió köbméterrel szárnyaltak túl éves tervük esedékes hányadát.

Négyféle mód is adódik... A vállalati üdültetésekről

Régi kép: a Balatonon nyaraltam az ötvenes években, életemben első ízben, és szakszervezeti beutalóval. A Kunságban is megérkezett egy csoport, az akkoriban megalakult valamelyik termelőszövetkezeti tagjai voltak a nyaralók. Fekete kemény kunkalapot viseltek, s a kobak nem került le a fejükről akkor sem, amikor a nádas mellett jobbra-balra tekintgetés közben levették, és belecsúsztak a sekély vízbe. Messziről úgy néztek ki, mintha kerek vadkacsák anyáztak volna a nádas mellett. Egyikőjükkel később összebarátkoztunk, és arra a kérdésünkre, hogy miért nem jönnek a kényelmesebb strandra fürdőzni, azt válaszolta, hogy röstell-nék magukat idegenek előtt, pláne levették.

Hol van a régi kép? Azóta találkoztam kunsági emberekkel a jaltai és a dubovnik strandokon is, ez utóbbi üdülőhelyre saját gépkocsiján érkezett, a család, mint ahogy van magam is.

A negyedszázados eset akkor villant elő „film-tárból”, amikor a minap átböngésztem a szakszervezeti és vállalati üdültetés adatait, amelyeket a szervezett dolgozók tisztségviselői is megvitattak. A számokkal elégedettek is lehetünk, még akkor is, ha bizonyos tekintetben csökkenést tapasztalhatunk. Mert íme, két adat: 1948-ban a szervezett dolgozóknak 8 százalékát részesítették üdültetésben, tavaly viszont csak 7 százalék kaphatott szakszervezeti beutalót valamely nyaralóba. Csongrád megyében tavaly 5,5, az idén pedig 5,3 százalék az arány. De ha jól megfontoljuk ez az 5—7 százalék több, mint az 1948-as 3 százalék. Jelenleg Csongrád megyében több mint 100 ezer szervezett dolgozó tartanak nyilván, harminc évvel ezelőtt legfeljebb, ha ennek a felét számíthatjuk. Persze a nyaralás nem olcsó mulatság, s még akkor sem az, ha a költségeket ki-

egészíti a vállalat vagy az állam. A múlt évben például 450 millió forintot kaptunk az államkasszából üdüléseink támogatása címén, plusz 200 milliót biztosítottak gyógy- és családi üdülők építéséhez. E nagy és egyre növekvő anyagi áldozatok ellenére az üdüléssel kapcsolatos országos és helyi igényeket kielégíteni nem tudják. S ennek legalább két oka van: az egyik, hogy a szervezett dolgozók létszámának emelkedésével nem tart lépést az üdülők férőhelyeinek gyarapodása, másrészt a dolgozók anyagi jólétének és kulturáltságának fejlődése következtében egyre növekednek az üdülés iránti minőségi igények. Örvendetes viszont, hogy a vállalatok nem nézik öltre tett kézzel a központi lehetőségeket, saját pénzüket is felhasználják a dolgozók üdültetésének bővítésére, fejlesztésére.

Jelenleg négyféle módja adódik annak, hogy valaki szervezett nyaraláson vegyen részt vállalatának segítségével. Ilyenek: a helyi hétfévi vikendházak, a munkahely által bérelt szobák, a vállalati saját üdülők, és végül a turisztikai megoldások (sátrak, felszerelések kölcsönzése, autóbuszos kirándulások több napra stb.). Dicséretes, hogy a szegedi és a környékbeli vállalatok többsége rendelkezik hétfévi pihenőházzal, vikendöbulettel, a szegedi Tiszaparton, Mártélyon, Szentesen, a makói Maros-parton, Csongrádnál, a Körös-török környékén. Ezeket a közeli pihenőházakat a dolgozók kedvelik, és gyakran igénybe veszik, s nem is csupán a hétfévi napokon keresik föl ezeket a nyaralókat, hanem sokan ott töltik el szabadnapjukat, különösen a mártélyi és a Körös-töröki vállalati nyaralókat szeretik, hiszen szép környezetben épültek, s horgászásra, kikapcsolódásra igazán alkalmasok a vidék.

A hétfévi pihenők mellett egyre több vállalat keresi a lehetőséget annak, hogy távolabbi tájakon is biztosítson dolgozóinak üdülési, pihenési alkalmat. Ezt általában úgy oldják meg, hogy öntartanak saját üdülőt, vagy bérelnék szobákat, elsősorban a Balaton partján, de nem ritkaság, hogy gyógyfürdők mellett Gyula, Hévíz, Hajdúszoboszló, Harkányfürdő szerepel a listán. Ezekben a bérleményekben a beutaltak maguk gondoskodnak ellátásukról, bár néhány szakma (EDOSZ, KPVDSZ és a MEDOSZ) a SZOT-üdülőkben rendes étkeztetést garantál beutaltaknak. Találkozhatunk más megoldásokkal is: néhány vállalat a saját üdülője vagy bérleménye helyén levő vendéglátópartot kér segítséget, s étkezési jegyet ad a beutalt dolgozóknak. Két-szer-háromszor étkezhetnek 30—50 forintot jegyék ellenében, s nem kötelező mindennap igénybe venni, a napijegy természetesen nem vessz el, a következő napon felhasználható, persze csak ételket lehet vásárolni a jegyekért. A tapasztalatok szerint ez a forma igen népszerű és bevált. A szakszervezeti tisztségviselők javából: a vállalatok tovább keressék a lehetőséget an-

nak, hogy az üdülőjükhöz közeli SZOT-nyaralókban biztosítasanak teljes ellátást a vállalati nyaralóknak.

Egy korábbi fölmérés szerint a Csongrád megyei üzemből 1970-ben 5321 dolgozót küldtek el saját vállalati üdülőbe nyaralni, az idén viszont már több mint 14 ezret. A dolgozók térítése a vállalati üdülők igénybevételéért igen változatos, hiszen napi 5 forinttól 60 forintig találkozhatunk térítési díjjal, attól függően, hogy milyen szolgáltatásokat adnak, beleértve a napi háromszori étkeztetést is. Viszont minden nyaralóhelyi bérleménynél, saját üdülőnél a főzési lehetőséget biztosítják, ezenkívül a legtöbb helyen van televízió, sportolást segítő felszerelés, csónak, matrac és más egyebek.

A vállalati üdülők karfortja, az ellátás színvonala nagyon eltérő képet mutat. Egyik-másik kitűnőbb, mint a SZOT első osztályú üdülője, némelyik viszont messze elmarad a követelményektől. Ennek több oka is van, mondják a vállalatok szakszervezeti tisztségviselői. A leglényegesebb meghatározó az anyagi helyzet. A termelőüzemek lehetőségei — ahol jóléti alap is van — változóak, az idén például a HODIKÓT-nél a jóléti alapon a fejkvóta 700 forint volt, a DELEP-nél viszont 2500 forint, ez jelentősen meghatározza a szolgáltatások minőségét és mennyiségét.

Azt is megállapították, hogy legjobb a helyzet a SZOT- és szakmai közös üdülők létesítésében részt vevő vállalatoknál. Ezek a nyaralók mind első osztályúak. Jobban is igénybe vennék e formát az intézmények, elsősorban az alkalmazotti szakmák, de kevés az anyagi lehetőségük a csatlakozáshoz, hiszen náluk ilyen pénzügyi alap nem képződik. Nagy érdeklődés nyilvánul meg a Szegeden létesítendő gyógyüdülő iránt is. Több helybeli vállalat szívesen csatlakozna anyagilag az építkezéshez, s ellenszolgáltatás gyanánt az ország más tájain levő üdülőkben kérnék helyette szobákat.

Összegezve elmondhatjuk, hogy a vállalati üdültetés mennyiségileg és minőségileg sokat javult az elmúlt esztendőkhöz. 1970-től 1978-ig a vállalati üdültetésben részt vevő dolgozók száma megháromszorozódott. A gyermeküdültetésben a SZOT nyújtotta lehetőségnek a többszörösét biztosították a vállalatok saját berkeikben. Követésre méltó példák az is találhatunk: a DELEP, később a MAHART tápéi hajójavítója is szervezett dolgozó általános iskolás gyermekeinek nyári napközi táborát, ahol sportoltak, és edzők, tanárok felügyelete mellett töltötték el a szünidő egy részét a gyermekek. A következtetést röviden el lehet mondani: érdemes a vállalatoknak tovább keresni a lehetőségeket, hogy minél több dolgozójuk jusson el családjával együtt üzem üdülőbe, hétfévi pihenőháza, vagy gyógyüdülőbe, hogy a szabadságukat ténylegesen is nyaralással töltsék. **Gazdag István**

Néprajz, nyelvjárás, helytörténet Múzeumi pályázatok eredményhirdetése

A Néprajzi és nyelvjárás gyűjtőpályázat, valamint az Új- és legújabb kori történeti pályázat eredményhirdetésére tegnap délután került sor Szegeden, a Móra Ferenc Múzeumban.

Az 1978. évre meghirdetett múzeumi pályázatok tapasztalatairól értékelés hangzott el: dr. Juhász Antal, a Móra Ferenc Múzeum igazgatóhelyettese a Néprajzi és nyelvjárás pályázatról, Sipos József, a múzeum munkatársa pedig a történeti pályázatra beérkezett munkákról tartott összefoglalót. Ezt követően hirdették ki a pályázat eredményeit, a pályadíjakat dr. Müller Józsefné, a megyei tanács vb művelődésügyi osztályának vezetője adta át.

A Néprajzi és nyelvjárás gyűjtőpályázat felnőtt tagozatán I. díjat kapott Szigeti György (Szeged), Hagymányos állattartás Apátfalván című munkájáért. Második díjat Szűcs Judit (Szeged), Kovácsok és bognárok Szentesen; Társadalmi kapcsolatok Szentes parasztsága és iparossága között című dolgozatai, illetve Pánczél Józsefné (Csanádpalota), Kövegy község múltja és jelene című pályaműve nyert. III. MKP helyi szerveinek kiépülése, tevékenysége Mindszentben, a község felszabadulásától 1945 végéig című dolgozatával nyerte el a III. díj nyertesét Szabó László (Szeged), a Lábdy Antal élete című dolgozattal, valamint Kerepesi Erzsébet (Szeged). Az

nyertességek kiderítésénél fogva lettem néprajzkutató? című dolgozatával. Különdíjat kapott Ruzs Molnár Imre szentesi és Sipos Erzsébet földéaki pályázók.

Az ifjúsági tagozaton I. díjat nyert Horváth Erzsébet, a vásárhelyi Bethlen gimnázium tanulója. Szántás-vetés az orosházi tanyákon című munkájáért. Második díjat Gyimesi Zoltán, a szegedi Ságvári gimnázium tanulója a Kistelek község földrajzi nevei című pályaművel nyert. A III. díjat Pálkó Ildikó, a vásárhelyi Bethlen gimnázium tanulója kapta a szarvasmarha és a ló paraszti tartása, valamint a Táplálkozás, konyha, kamra eszközei című dolgozatokért. Különdíjat kapott a szegedi Ságvári Endre Gyakorló Általános Iskola hatodik osztályos tanulóinak csoportja.

Az Új- és legújabb kori történeti pályázat eredményei: A felnőtt tagozat I. díját Gilicze János (Makó) nyerte, a Földeák és a Návayak című pályamunkával. A II. díjat Juhász Mihály (Szeged) Makótól a Donyecig című munkával, valamint Nagy Istvánné (Szentes) Az MKP helyi szerveinek kiépülése, tevékenysége Mindszentben, a község felszabadulásától 1945 végéig című dolgozatával nyerte el a III. díj nyertesét Szabó László (Szeged), a Lábdy Antal élete című dolgozattal, valamint Kerepesi Erzsébet (Szeged). Az

1939-es országgyűlési választások Szegeden című pályamunkával. Különdíjat kapott Sipos Erzsébet földéaki és Ábrahám Imréné makói pályázók.

Az ifjúsági tagozat I. díjat Kiss Tibor, a szegedi Radnóti gimnázium tanulója nyerte. Az Új Élet Tsz története című dolgozatával. A II. díj nyertesét Kriván Márta, ugyancsak a Radnóti gimnázium diákja, a Kűbekháza múltja és jelene című munkával. A III. díjat Zsoldos Sándor kapta a Dr. Leitner Vilmos élete című pályaművéért, valamint Bartos Andrea a KSZV Újszegedi Szöveggyűjteményéről írt dolgozatáért. Mindketten a Radnóti gimnázium diákjai. Különdíjat nyert Lajkó Gizella és Szekeres Edit, szintén ebből a középiskolából.

Az eredményhirdetésen további pénz- és könyvjuttatásokat is kaptak a két pályázat résztvevői.

Balettegyüttesek seregszemléje

Budapest ad otthont a jövő év februárjában a szocialista országok kortárs-ballet alkotásai első seregszemléjének. Februárban nyolc szocialista ország egy-egy balettegyüttese lép fel Budapesten, az utóbbi esztendőben alkotott táncművekkel. Ezeket, a seregszemlé követő elméleti konferencián értékelik majd a résztvevő or-

szágok szakemberei. A Csehszlovákiából és az NDK-ból a küldöttséggel együtt 20—30 tagú szakembercsoport érkezik a seregszemle megtekintésére. A szovjet—magyar táncművészeti kapcsolatok további erősödését is szolgálja ez a seregszemle. A szovjet és magyar balettegyüttesek, művészek több évtizede kölcsönösen vendégszerepelnek.

Híradós katonák Háromszázan versenyeztek

A Magyar Néphadsereg híradófőnöksége minden évben megrendezi a néphadsereg híradó szakmai versenyt. A most véget ért tizennapos vetélkedőn több mint 300 versenyző egyéni és csapatversenyekben mérte össze tudását.

Az egyéni versenyszámok értékelésekor kiderült: a legjobbak közé azok a katonafiatalok, akik a Magyar Honvé-

delmi Szövetség klubjaiban már megismerkedtek a rádióadás alapjaival. Az egyéni rádióátvitel-versenyben győztes Kalocsai Péter tizedes már bevonulása előtt is az MHSZ legkiválóbb amatőr rádiósai közé tartozott. Vételben megszerezte a maximum elérhető pontszámot, kilencvenhét százalékát, míg adásban percnként 124 jelbittel bizonyult a legjobbnak.

Következik: A szent tehén Beszélgetés Moldova Györggyel

Inkognitóban járkal-e riportjainak, szociográfáinak színhelyein?

— Nem. Tulajdonképpen úgy áll a dolog, hogy sohasem hazudtam. Vagy nagyon ritkán. Nincs szükség inkognitóra. Beszélni mindig azzal kell, akinek nincs mit vesztetnie. Most voltam a textilművekben, beszélgettem munkásokkal. Mit veszíthet egy cernázó? Kár játszom az eszemet.

— Bizalmas légkört hogyan tud kialakítani?

— Mondom: nem szabad hazudni, és őszinte érdeklődést kell mutatni. Persze nem úgy, hogy kedvesen mosolygok, bólogatok és közben magamban mondogatom, csak hagyom abba, te vén marha... Akivel beszélgettem, mindig érdekelt. Soha nem sajnáltam rá az időt.

— Mit gondol, a ma élő magyar írók közül válthat-e valaki klasszikussá?

— Már aki. De nem sok... Általában nem szokásom túlzottan foglalkozni íróiársaimmal. Egyszer, még az ötvenes évek végén Kassák Lászlót megkérdeztem: hogyan lehet, hogy nem ismerjük fel annak idején József Attila mekkora költő? Azt válaszolta, egyszerűen nem lehetett látni. Tanulság: az ember legyen nagyon óvatos a dolgában, ki válhat klasszikussá, ki nem.

— Ván-e írói példaképe?

— Nincs. Minden író egyedi, egyszeri jelenség. Mit tudnék és tanulni Móricztól vagy Swiftől, akiket például nagyon szeretek? Akiktől tanulni szeretnék, azok a költők. Nyelvben, fogalmazásban, hangulatteremtésben, nyelvi megoldásokban mindig ők voltak a példaképeim.

— Tervei?

— Kicsit leálltam. Két kislányom van, egyik 3, másik másfél éves... Költőzködés, betegkedés. Az az igazság először a vendéglátóiparról szerettem volna írni. De fene tudja, valahogy eddig megszoktam, hogy bármerre járok, találkozom tisztességes emberekkel is... Ugyanis azokat szeretem... Valahogy róluk ezt nehezebb feltételezni. Körülnéztem, tájékozódtam. De a lelmem valami mást kívánt... Keserűné, a könnyűipari miniszter üzent. Írnék-e valamit az ő tárcájáról? A textilipar mellett döntöttem. Sok a nő... tulajdonképpen nem ismerem a nők életét. Mit lehet az nekik, három műszakban dolgozni, családanyának, nőnek lenni... Éspontosan a textil-munkások, a magyar munkásszövetség proletariátusa... Meghívólevelet kaptam úrra mint a vasúttól, tavaly október óta csinálom. A szent tehén lesz a címe...

Domonkos László

Partbiztosítás, folyamszabályozás

Felülvizsgálják a mederrendezést, a partbiztosítást, ellenőrzik a tisztai hajózó utat, továbbá megjelölik a folyamszabályozás és fejlesztés tennivalóit azon a folyami szemlén, amely a héten kezdődött a Közép-Tisza vidéken.

A part erősítésénél új

technológiai eljárás alkalmaznak, amely meggyorsítja, biztonságosabbá és gazdaságosabbá teszi a partvédelmet. A Közép-Tisza vidék ár- és belvízvédelmi rendszerének, vízi útjának teljes őszi felülvizsgálata pénteken tegnap fejeződött be. (MTI)